

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. II. An per translationem Monasterii & bonorum ejus in foundationem
Seminarii pauperum Studiosorum, auctoritate Pontificis factam, tota prior
causa pia transierit in posteriorem cum emolumentis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

& Ecclesia Parochialis non potuerit hæc onera pro emolumento temporali in se suscipere? cùm fuerit talis Ordinis, cui ex instituto suo non repugnabat Missas & anniversaria celebrare pro stipendio. Nec refert, quòd hoc stipendium pro aliquibus anniversariis (nam pro quibusdam etiam hoc tempore datur abundans.) fuerit valde modicum; quia contractus ex conventionione contrahentium, qui probè præsumuntur novisse onus, & emolumentum pro illo conventum, legem accipere dignoscuntur. *c. 85. de R. J. in 6.* Adde, quòd pro illo tempore quo fuit conventum, potuerit esse sufficiens & congruum stipendium, quod hoc tempore est minus, nec

adæquans communem taxam. Et fructum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari. *c. 73. eod. in 6.* Minus stringit tertia ratio dubitandi, partim quia in multis locis reperiuntur verba solen gehalten werden / partim quia verba, man haltet einen Jahrtag für so und so viel Zins / so dieser oder jener zu zahlen hat auß seinen Acker / Garten / Haus &c. implicite denotant obligationem, cum exprimant causam, propter quam solvantur census, & sic declarent, non gratis solvi census & ex mera liberalitate, vel titulo subjectionis, aut in feudationis, vel emphyteuticationis &c. sed intuitu anniversariorum.

QUÆSTIO II.

An per translationem Monasterii & bonorum ejus in fundationem Seminarii pauperum studiosorum, auctoritate Pontificis factam, tota prior causa pia transierit in posteriorem cum emolumentis & oneribus?

Loquendo de oneribus Anniversariorum videntur ea non transiisse ad Seminarium novam fundationem ex his capitibus. 1. Quòd in hujusmodi piarum causarum mutationibus adæquatis censeatur prior penitus cessare, & nova substitui, quæ ex se primam suppleat totam per sibi proprias qualitates: prior enim causa pia quasi moritur; mors autem omnia solvit, consequenter & obligationes, quas secum ferebat, ex-

utaque naturam suam & qualitatibus assumit qualitatem novæ causæ piæ. *Gonzal. ad reg. Cancell. 8. gloss. 5. §. 7. n. 4. Garc. de Benef. p. II. c. 5. n. 192. Nav. Conf. 10. de Majorit. & Obed. n. 2. 3. Leuren. p. 3. q. 883. n. 2. de for. benef.* Ita, si Monasterium, vel Beneficium, quod annexa habuit onera, v. g. certas Missas, anniversaria &c. transeat in fundationem Collegii Societatis JESU, seu ad Hospitale & Domum Pauperum, cessant

cessant ea Missarum onera, nisi specialiter referentur: talis autem reservatio in casu nostro non reperitur.

2. Quando defecerunt personæ Religiosæ, Monasterium cum omnibus bonis recedit in manus Pontificis, & cessavit Monasterium, seu ejus Piam causam: Papa verò per novam arbitriam dispositionem potuit novam Piam causam fundare modò, quo voluit. Cum igitur bona Monasterii Seminario attribuerit sine expressione onerum, quæ cum ipso Monasterio sublata videntur, etiam Anniversariorum devotio pariter mutata in opus Misericordiæ erga pauperes Studiosos censetur. 3. Post factam mutationem Monasterii in Seminarium anniversaria nunquam fuerunt celebrata, neque cum Princeps Catholicus illa bona deserti Monasterii pro Seminario bono per 50. facile annos administraret, neque, postquam administratio aliis fuit commissa, per 30. circiter annos: poterit igitur supponi, nullam obligationem Anniversariorum agnitam fuisse, sed ea justâ ex causa esse omissa, proinde Seminarium in possessione extincti oneris existitisse.

Verùm ista non satis probant intentum, saltem abstrahendo ab ultimo: quapropter tenendum, per incorporationem Monasterii redituum & emolumentorum etiam transiisse onera Monasterio prius incumbentia in Seminarium. Id quod probatur 1. Hæc incorporatio fuit translatio jurium & bonorum Monasterii, Pontificia auctoritate extincti, in Semi-

narium: ergo etiam obligationum & onerum, nisi Pontifex ista expressè extinxerit; quia indubitati Juris est, quòd res transeat cum onere. c. 5. de Pignorib. l. 20. §. 1. ff. de acquir. rer. dom. Et rationi congruit, ut succedat in onere, qui substituitur in bonore, vel commodo, c. 77. de R. J. in 6. cum æquum sit, ut sentiat onus, qui commodum. 2. Hæc incorporatio fuit commutatio piæ foundationis & ultimæ voluntatis: ergo est interpretationis strictæ, partim quia est contra Jus Commune, quod ultimas voluntates & piæ foundationes vult esse sacrosanctas, illasas, & inviolabiles, ac per modum Legis observandas. l. 120. ff. de V. S. l. 11. ff. de R. J. Clem. 2. de Relig. domib. Trid. sess. 22. c. 6. de ref. partim quia sæpe est contra jus aliis jam quæsitum, uti in nostro casu, ubi fundatoribus Anniversariorum jus ad annua sacra jam est quæsitum per conventiones onerosas; juri autem aliis quæsito nec Pontifex solet, nec censetur derogare, nisi clarè exprimat. c. 15. de offic. Et pot. Jud. Deleg. Nov. 134. c. 6. ergo, cum in litteris incorporationis & translationis Monasterii non comprehendatur expressè extinctio anniversariorum & aliorum onerum, ea non sunt extincta, præsertim quæ fundantur in jure aliis quæsito, sed remanserunt, & transferunt cum bonis Monasterii ad Seminarium. Imò sine justâ causa, eaque vel necessitatis, vel magnæ utilitatis, ferè publicæ tantum, nec in potestate Pon-

Pontificis est pias fundaciones immutare in præjudicium aliorum, jus quæsitum habentium. 3. Papa in suo Breui, in quo voluit confirmari & approbari incorporationem Monasterii ad Seminarium, prius fortè à solo Episcopo factam, expressè addidit hæc notatu dignissima verba, *auctoritate Apostolica NB. sine cuiusquam præjudicio confirmet* (Episcopus Augustanus, vel ejus Vicarius Generalis) & approbet incorporationem Monasterii, & fundationem Seminarii: ergo positivè voluit remanere onera, in jure aliis jam quæsita, quale habent fundatores anniversariorum, fundata.

Et hinc facilis est responsio ad ea, quæ in contrarium sunt allata. Ad 1. Cessât quidem prior fundatio pia, in quantum voluit & potuit eam tollere novam substituens, ita nimirum, ut cessent illa onera & obligationes, quæ priori fundationi ex primæva fundatione fuerunt impositæ, ac illi quasi intrinsecæ, & non compatibles cum nova causâ pia: sic utique ad Seminarium non transferunt onera & obligationes pfallendi in choro, servandi Regulas Monasticas, aut vota Religiosa &c. propter quas redditus fuerunt in prima fundatione assignati Religiosis personis &c. remanserunt tamen & remanere solent obligationes ex speciali conventionione & pactis onerosis, ex quibus alteri jus est quæsitum, ortæ, uti & aliæ, quæ priori fundationi non propriæ & essentielles,

sed novæ sunt, & utrisque possessoribus communes & convenientes, nec statui novorum possessorum repugnantes. Allegati Auctores loquuntur de beneficiis accessoriè unitis alteri principali, quæ ex dispositione Juris totaliter cessant quidem, at nec ipsa omnino totaliter, sed potius mutantur & sequuntur naturam & qualitates novi beneficii, cui uniuntur, uti est v. g. certa ætas ad beneficium, cui aliud unitur, de Jure requisita, obligatio residendi &c. ut si Parochiale beneficium accessoriè uniatur Canonici vel Dignitati Ecclesiæ Cathedralis: quo casu manet tamen obligatio administrandi illud per Vicarium &c. Si Monasterium, habens obligationem Missarum pro Stipendiis, incorporetur Societati JESU (quod tamen non procedere videtur, si uniatur Hospitali, vel alteri Ordini hujusmodi obligationum capaci) cessant quidem onera Missarum, eò quòd pugnent cum Instituto Societatis, & ideo ab uniente Pontifice censeantur sublata, remanentibus tamen illis oneribus, quorum Societas est capax, nisi expressè & specialiter etiam ista tollantur. Seminarium, de quo est lis, omnino capax est onerum & obligationum ad Missas, pro quibus constitutum jam olim apud priores Monasterii possessores stipendium est, & adhuc ex multis fundationibus fluunt census. Ad 2. Quando defecerunt Religiosæ personæ, recidit quidem Monasterium

sterium in manus Pontificis, hæc tamen pia causa & fundatio non omnino interit, sed tanquam persona ficta persistit unà cum suis juribus & oneribus: quapropter, cum postmodum incorporata vel potius translata est generaliter sine exceptione onerum, ista quoque, sicut jura, in Seminarium, quorum istud fuit capax, transferant. Et quamvis in potestate Pontificis fuerit disponere de hoc Monasterio deserto, non tamen voluit (an potuerit sine causa publica, abstrahitur) in sua dispositione onera in jure alieno; jam quæsito fundata tollere; quia non expressit, imò contrarium expressisse videtur, cum incorporationem approbari vel con-

firmari voluerit cum clausula consuetæ, sine cujusquam præjudicio; quæ non minus reperitur in Brevi Apostolico, quàm in litteris Executionis Ordinario commissæ. Ad 3. Non est ita prompta responsio. Quamvis enim, si prædicta clausula non fuisset adjecta, tot annorum observantia potuisset esse indicium, illa Anniversariorum, quæ per tantum temporis spatium fuerunt ommissa, onera penitus esse sublata; tamen stante illa clausula videntur dicta anniversaria perperam & contra Justitiam esse ommissa. Nihilominus tamen hæc tam diuturna ommissio præbet ansam novæ quæstioni. Unde sit

QUÆSTIO III.

An onera Anniversariorum, si fortè in Seminarium fuissent translata, per viam præscriptionis non sint extincta?

Nullum præscriptioni locum esse, suadetur 1. Ex Tridentino, quod sess. 25. c. 5. de Ref. loquens de oneribus, in fundatione, vel per pacta, Ecclesiæ aut beneficio injunctis, prohibet, ne iis derogetur, vel aliquid detrahatur. Pius IV. verò in Bulla Tridentini Confirmatoria apposuit decretum irritans, quidquid contra factum fuerit: atque clausulæ seu decreti irritantis tanta est vis, ut etiam afficiat ignorantes, titulúmque &

possessionem, quæ sunt duæ conditiones ad præscribendum necessariae, inficiat. Rota decis. 25. n. 5. & decis. 317. n. 12. p. 16. ergo nec ab ignorantibus onera missarum, anniversariorum &c. tolli per præscriptionem valent. 2. Sine bona fide non currit ulla præscriptio: sed nec Seminarium, nec ejus Antecessores, qui administrarunt prius bona extincti Monasterii, fuerunt in bona fide in ordine ad dicta onera; eò quòd documen-